

รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
An Academic Management Model of Small Schools towards Quality
under the Office of the Basic Education Commission

ยี่งลักษณ์ บุญประสิทธิ์^{1*}, ชวนคิด มะเสนะ² และพงษ์ธร สิงห์พันธ์³
Yingluk Boonprasit^{1*}, Chuankid Masena² and Pongthorn Singpan³

(Received: Feb. 16, 2024; Revised: May 14, 2024; Accepted: May 15, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มวิชาการ จำนวน 242 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.87 และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เรียนคุณภาพ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี 34000

Ph.D., Student of Educational Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani 34000, Thailand

* Corresponding author, e-mail: yingluk.bg63@ubru.ac.th

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34000

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani 34000, Thailand

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) To study the current conditions and needs of the academic management model; and 2) To develop the academic management model of small schools towards quality under the Office of the Basic Education Commission. The 242 school directors and head of academic group were the sample by using stratified random sampling methods, and 11 experts by purposive sampling. The research instruments used were the questionnaire had a reliability value of 0.87 and assessment form. The statistics used to analyze data were mean and standard deviation.

The results of the research revealed that current conditions for an academic management model of small schools towards quality overall it is at a high level. The need to an academic management model of small schools towards quality overall it is at a high level. And an academic management model of small schools towards quality under the office of the basic education commission has 5 components: 1) principles, 2) objectives, 3) Methods, 4) Evaluation, and 5) Success Conditions. The model is appropriate at the highest level.

Keywords: Academic administration model, Small school, Quality learner

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศให้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยแห่งยุคศตวรรษที่ 21 คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ที่ถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาทุกระดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 1) ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการที่จะให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาและเปรียบเสมือนแม่ทัพหน้า จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ ทราบขอบข่ายและปฏิบัติการกิจการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน (อิวิวัฒน์ พันธรัตน์, 2562, น. 3)

สภาพปัญหาสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็กที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ คือ 1) ต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวของโรงเรียนขนาดเล็กสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ 2) โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้

โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง และ 3) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสัดส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย โรงเรียนจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนและมีครูไม่ครบทุกสาขาวิชา (อัคนัย ขวัญอยู่, 2558, น. 2) นอกจากนี้ ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี จากข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการระบุว่า ประเทศไทยมีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน จำนวน 120 คน ลงมาทั่วประเทศมีอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนทั่วประเทศ คือ จำนวน 15,158 แห่ง จากโรงเรียนทั่วประเทศทั้งหมด 29,871 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประการหนึ่ง คือ สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่มักมีปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างด้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ดังจะเห็นจากภาพรวมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) และผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 5)

การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ มากมาย จำเป็นต้องประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และคำนึงถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษา คุณภาพของการศึกษาย่อมเกิดขึ้นได้ถ้ามีระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารมีความสามารถรอบด้าน บริหารจัดการอย่างรู้และเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน (เสถียร จันทะมูล, 2562, น. 2) โดยคุณภาพของสถานศึกษาจะเกิดขึ้นต้องดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป ต้องส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (อภิษฎา สังกะคำ, 2564, น. 4) ซึ่งการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพนั้น โรงเรียนต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษา พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียน (ทรงพล เจริญคำ, 2562, น. 13) ดังที่เจริญพร คำจารย์ (2558, น. 288-290) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมีอาชีพ การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

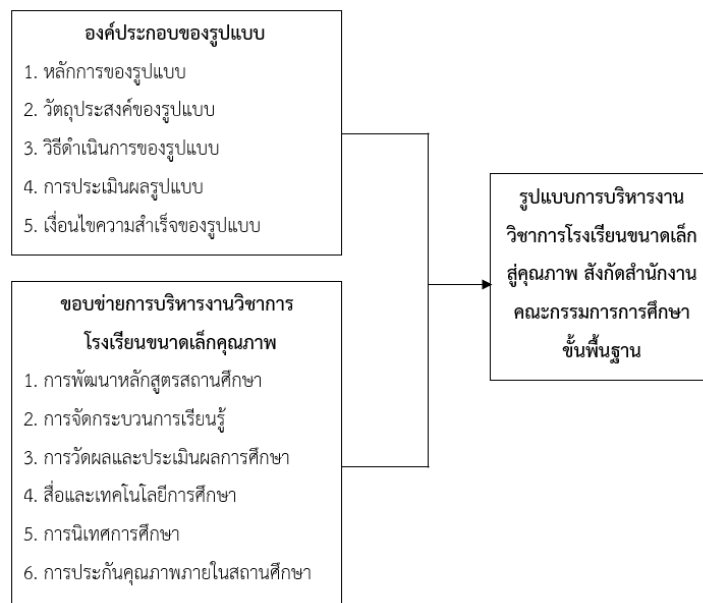
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและนำเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาและนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแผนปฏิบัติการ นโยบายต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างและพัฒนารูปแบบจากการสังเคราะห์แนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2550, น. 12); เพ็ญผกา กาญจนภาส (2560, น. 156) และวศินี รุ่งเรือง (2562, น. 26) และการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพจากการสังเคราะห์แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 41); อมรดา พุทธินันท์ (2561, น. 18-19) และเสถียร จันทะมูล (2562, น. 9) โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ซึ่งในแต่ละระยะมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 14 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,416 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มวิชาการของโรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 242 คน มีขั้นตอนการได้มาซึ่งตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยยึดถือเปอร์เซ็นต์ของประชากร ถ้าขนาดของประชากรมีเป็นจำนวนหลักพัน ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10% (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2561, น. 113) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ 10% ได้ตัวอย่างจำนวน 242 คน

1.2.2 ทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยมีจังหวัดที่สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 14 เป็นหน่วยในการสุ่ม และสุ่มมาจังหวัดละ 10% ได้จำนวนผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มวิชาการในแต่ละจังหวัด ประกอบด้วย ยโสธร จำนวน 42 คน ศรีสะเกษ จำนวน 76 คน อำนาจเจริญ จำนวน 30 คน และอุบลราชธานี จำนวน 94 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ
- 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ
- 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 9 ข้อ
- 4) สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
- 5) การนิเทศการศึกษา จำนวน 7 ข้อ และ
- 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ

โดยผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มวิชาการตอบแบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อพิจารณาประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการของประเด็นต่างๆ และนำประเด็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพรายข้อที่มีความต้องการตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$) ไปสร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ

5. สถิติที่ใช้และการนำเสนอข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ดังนี้

5.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556, น. 135-137) ได้แก่

5.1.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับข้อความของแบบสอบถาม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

5.1.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

5.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเสริฐ เรือนนระการ, 2558, น. 138-140) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีคุณวุฒิปริญญาเอก จำนวน 2 คน

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีคุณวุฒิปริญญาเอก จำนวน 4 คน

1.3 คณาจารย์ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา หรือสอนในสถาบันที่มีหลักสูตรบริหารการศึกษา และมีคุณวุฒิปริญญาเอก จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ จำนวน 3 ข้อ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ จำนวน 6 ข้อ 4) การประเมินผลรูปแบบ จำนวน 2 ข้อ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ จำนวน 3 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกระบวนการ เรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเลือกประเด็นรายชื่อที่มีความต้องการตั้งแต่วิธี มากขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$) มาใช้ในการยกร่างรูปแบบ และผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟัง ข้อเสนอแนะที่เห็นว่าควรแก้ไขหรือเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน รูปแบบ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินระดับความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียน ขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลจาก แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ

5. สถิติที่ใช้และการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประเสริฐ เรือนนการ, 2558, น. 138-140) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.92) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการจนเกิดคุณภาพ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.80) 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.89) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบปกติหรือแบบคละชั้นให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิธีสอน และความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.85) 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.84) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ วิเคราะห์และกำหนดกระบวนการวัดและประเมินผลตามแนวปฏิบัติของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.72) 4) สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.79) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ นำสื่อไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.72) 5) การนิเทศการศึกษามีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.73) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครู ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.70) และ 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ วิเคราะห์บริบทและโครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้ทุกโครงสร้างมีการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.63)

1.2 ความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.70) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีลักษณะ กระชับและสามารถบูรณาการเพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.68) 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.68) 3) การวัด และประเมินผลการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ย รายข้อสูงสุด คือ ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลด้วยวิธีการ ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.68) 4) สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.76) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ พัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.75) 5) การนิเทศการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ย รายข้อสูงสุด คือ มุ่งนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ในการนิเทศ สร้างการยอมรับ ซึ่งกันและกัน และเป็นกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.67) และ 6) การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ นำผลการประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

2.1 รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ ได้แก่ 1.1) หลักการมีส่วนร่วม 1.2) หลักความเป็นเลิศและทันสมัย 1.3) หลักภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ 1.4) หลักการพัฒนาทีมงานคุณภาพ และ 1.5) หลักการประเมินและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้แก่ 2.1) เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียน ขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 2.2) เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถ ขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ ได้แก่ 3.1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3.2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3.3) การวัดและประเมินผล การศึกษา 3.4) สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา 3.5) การนิเทศการศึกษา และ 3.6) การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา 4) การประเมินผลรูปแบบ ได้แก่ 4.1) ประเมินกระบวนการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4.2) ประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) เจื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 5.1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ มีส่วนร่วมด้วยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 5.2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้วยวิถึคุณภาพ เพื่อนำไปสู่วัฒนธรรมคุณภาพ 5.3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และชุมชนร่วมกันสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสู่ความเข้มแข็งที่ยั่งยืน 5.4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีกระบวนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ 5.5) ครูต้องมีทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ โดยการตั้งใจและทุ่มเทในการทำงาน

2.2 รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) หลักการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.44) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ หลักการพัฒนาทีมงานคุณภาพ ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.30) 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.49) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.50) 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) 4) การประเมินผลรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ประเมินกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.40) และ 5) เจื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.44) และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ มีส่วนร่วมด้วยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.40)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การประเมินผล และ

รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

```

graph TD
    A[หลักการของรูปแบบ] --> B[วัตถุประสงค์ของรูปแบบ]
    B --> C((การบริหารวิชาการ  
ของโรงเรียนขนาดเล็ก  
สู่คุณภาพ))
    C --> D[ผู้เรียนคุณภาพ]
    D --> E[ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน]
    
```

หลักการของรูปแบบ

1. การมีส่วนร่วม
2. ความเป็นเลิศและทันสมัย
3. ภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ
4. การพัฒนาทีมงานคุณภาพ
5. การประเมินและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1. เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพและนำไปประยุกต์ใช้ได้
2. เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ

การบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ

การพัฒนาหลักสูตร

การประกันคุณภาพภายใน

การนิเทศการศึกษา

แบบแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

เกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน

การประเมินระบบการประกันคุณภาพโรงเรียน

เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การประเมินและระบบการประกันคุณภาพโรงเรียน

1. ประเมินกระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ
2. ประเมินความพึงพอใจ

1. ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการบริหารวิชาการสู่คุณภาพ
2. ผู้บริหารและครูให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้วยวิถีคุณภาพ
3. ผู้บริหาร ครู และชุมชนร่วมกันสร้างวัฒนธรรมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้บริหารและครูกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. ครูมีทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

ผู้เรียนคุณภาพ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมา คือ การนิเทศการศึกษา และต่ำสุด คือ สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา และความต้องการในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลการศึกษา และต่ำสุด คือ การนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะงานวิชาการเปรียบเสมือนภาระหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดใดก็ตามจะต้องปฏิบัติและพัฒนางานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การนิเทศการศึกษา ตลอดจนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญและต้องพัฒนาให้มีความก้าวหน้าและมีศักยภาพอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 1) ที่กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญสูงสุด จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการทุกด้าน และเนื่องจากความสำคัญของงานวิชาการนี้เอง ที่ทำให้ควรได้รับการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลงาน คือ พัฒนาผู้เรียนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ของชาติที่มีความสำคัญให้เป็นคนเก่ง คนดี และเป็นประชากรที่มีศักยภาพของประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐณิกานต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร (2564, น. 118-120) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 1) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผล

รูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะรูปแบบได้ผ่านกระบวนการสร้างตามแนวคิดการวิจัยและพัฒนาของทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2564, น. 8) และผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้น ได้ดำเนินการสร้างรูปแบบ ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม เสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จึงทำให้รูปแบบนี้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมในเชิงทฤษฎี มีองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2550, น. 12) ที่ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งมีความครอบคลุมการปฏิบัติที่จะทำให้ บรรลุผล โดยกระบวนการพัฒนารูปแบบที่กล่าวมาสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาทวีศักดิ์ คุณธมโม (2560, น. 363-364) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ คือ 1) ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและความต้องการ 2) สร้างรูปแบบ และ 3) ประเมินรูปแบบ และผลการวิจัยนี้สอดคล้อง กับงานวิจัยของสิริดา สายมายา (2565, น. 195-197) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียน กพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพ พบว่า การปฏิบัติด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษา ในระดับสูง ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาแก่โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด อย่างยิ่ง และต่อเนื่องทั้งคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษา สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือกัน ในการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสู่คุณภาพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ขอบข่ายการบริหารวิชาการด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เจริญพร คำจารย์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ณัฐณิกันต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(37), น. 113-123.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตร สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 7(2), น. 11-24.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2564). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2561). *ระเบียบวิธีวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์.
- ประเสริฐ เรือนนระการ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พระมหาทวีศักดิ์ คุณธมโม. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นเลิศ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 13(3), น. 358-368.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: แฮสส์ ออฟเคอร์มิสท์.
- เพ็ญผกา กาญจนภาส. (2560). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).

- วคินี รุ่งเรือง. (2562). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้บทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สิริดา สายมายา. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนในโครงการ “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” (โรงเรียนกพด.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2562). ระบบคลังข้อมูลกลางด้านการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2563, จาก <https://dwh.moe.go.th/>
- เสฐียร จันทะมูล. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- อภิขญา สังกะคำ. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อมลดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อัคนัย ขวัญอยู่. (2558). แนวทางแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2566, จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2015/07/TDRI-Report-march-web-preview.pdf>